

MIŠLJENJE

Mišljenje obsega različne spoznavne procese, ki potekajo v delovnem spominu (sanjarjenje, odločanje, sklepanje, načrtovanje, vrednotenje, primerjanje, predstavljanje, priklic, razvrščanje...)
Mišljenje je proces odkrivanja novih odnosov med informacijami oz. je proces reševanja miselnih problemov.
Ljudje smo edina živa bitja, ki tudi razmišljamo o mišljenju- **METAMIŠLJENJE**.

VRSTE MIŠLJENJA:

1. Glede na odnos do stvarnosti:
 - *realistično m. (kombiniranje stvarnih dejstev brez subjektivnih primesi)
 - *domišljijско m. (svobodno kombiniranje dejstev pod vplivom subjektivnih dejavnikov, želja, čustev...)
2. Glede na problem in rešitev:
 - *konvergentno m. (osredotočeno na eno zamisel, ter daje tipične in predvidljive rešitve)
 - *divergentno m. (razvijemo št. zamisli in iščemo oddaljene povezave. Daje nove in nepričakovane rešitve, ki zahtevajo drugačno videnje problema in novo sintezo znanja)
3. Razvojna delitev mišljenja:
 - *konkretno m. (v miselnem procesu prevladuje uporaba zaznav, predstav in konkretnih pojmov do 7-8letja)
 - *abstraktno m. (v miselnem procesu uporabljamo abstraktne pojme)

Prehod med enim in drugim se zgodi med 7. in 8. letom starosti.

USTVARJALNOST je miselni proces, katerega rezultati so originalni in ustrezni dosežki.

Dva vidika ustvarjalnosti:

- *originalnost v rešitvi in odkrivanju problema je nekaj novega, redkega, svojevrstnega
- *ustreznost dosežka okoliščinam- povezan s problemom in uporaben

DEJAVNIKI USTVARJALNOSTI:

1. **DIVERGENTNO MIŠLJENJE**
 - *originalnost (izvirnost)- nove, redke, drugačne rešitve
 - *fluentnost (tekočnost)- hitro razvijanje št. idej
 - *fleksibilnost (prožnost)- navajanje različnih idej ali rešitev, spreminjanje strategij, zmožnost prestrukturiranja problema, ki omogoča videnje v novi luči
2. **PREDHODNO ZNANJE, MIŠLJENJE IN IZKUSNJE**
 - Omogoča raziskovanje področja, lažje razumevanje informacij, odkrivanje problemov, poznajo načine reševanja problemov...
Včasih pa lahko znanje in učenje zavirata in omejujeta ustvarjalnost.
3. **OSEBNOSTNE LASTNOSTI:**
 - *avtonomnost (neodvisnost) mišljenja- kritični misleci, ki dvomijo o že veljavnih resnicah, ne bojijo se posmeha, ki ga zbudijo njihove ideje.
 - *pozitivna samopodoba in samozaupanje- odprtost proti socialnim pritiskom, se ne bojijo poraza
 - *notranja motivacija in vztrajnost
 - *radovednost- odprtost za nove izkušnje
 - *določena raven inteligentnosti je nujen pogoj, ne pa zadosten (povezava med ustvarjalnostjo in inteligentnostjo je nizka)
4. **OKOLJSKI DEJAVNIKI:**

-Klima (vzdušje) v podjetjih, šolah in družinskih spodbuja posameznikov potencial, dopuščanje tveganih zamisli, omogoča sodelovanje in dostop do virov informacij.
- Na državni ravni je pomembno vlaganje v šolstvo, spodbujanje nadarjenosti...

FAZE USTVARJALNEGA PROCESA:

- *preparacija (priprava)- spoznavanje in zbiranje podatkov o problemu
- *inkubacija (mirovanje)- s problemom se zavestno ne ukvarjamo, zbrano gradivo medtem zori
- *iluminacija (razsvetljenje)- nenadna rešitev problema, ki temelji na prestrukturiranju problema, videnja v novi luči, ponavadi v nenavadnih okoliščinah
- *verifikacija (preverjanje)- preverjanje ustreznosti rešitve